

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. An Deus alicui revelare poßit suam damnationem?

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II.

Isaia circa Spem Patris in Limbo.

de Limbo, tum verò dicendum sermonem ibi esse de Spe habendi Messiam pro filio, quæ jam non poterat esse in illis, licet habere potuerint Spem beatitudinis, ut supra dixi.

SECTIO SECUNDA.

An in damnatis sit, vel esse possit Spes beatitudinis?

I. In damnatis nec reperitur actus, nec habitus Spei infusa.

Cur in damnatis dari nequeat Spes.

Beatitudo ipsa est de lege ordinaria impossibilis.

II. Cur magis esse possit Fides in damnatis, quam Spes.

III. Declaratur quare Spes magis in re pugnet, quam Fides.

Quid si quis alteri sperare possit beatitudinem.

IV. Potest habitus Spei divinitus reperiri in damnatis.

QUOD priorem partem, ut certum tenendum est cum D. Thoma hic, art. 3. & communi Theologorum: in damnatis neque esse actum neque habitum Spei infusæ; & quidem quoad habitum patet, cum enim sit propter actum, & hic in illo statu sit omnino impossibilis, ut modo probabo, non est cur talis habitus in iis à Deo conservetur. De actu itaque probatur, tum quia in illis non manet, ut supra Disputatione 19. dixi, Fides infusa, sine qua stare non potest Spes: tum quia ut ait D. Thom. Corp. artic. cum damnati certi sint de perpetuitate suæ pœnæ; hoc enim pertinet ad maximum complementum miseræ, quod nimirum sciunt se ab ea nunquam liberandos (sicut certitudo felicitatis nunquam amittendæ est magna illius pars, & sine qua non est perfecta) hinc fit ut Spes non possit esse in illis, cum bonum futurum respiciat, quod in illis est impossibile, saltem secundum legem ordinariam à Deo stabilitam, in ordine ad quam defumenda est possibilitas & futuritio boni, quod est objectum Spei. Adde Deum iis denegare omnem concursum supernaturalem, sine quo actus Spei elici non potest.

Quæres: Quo sensu Divus Thomas art 3. ad 2. dixerit magis posse esse Fidem in damnatis, quam Spem: ratio dubitandi est, quia Fides & Spes supernaturalis non manent in damnatis, ut vidimus: Spes autem acquisita non est cur manere non possit, sicut & Fides acquisita perseverat. Quod majorem vim habet in eorum opinione, qui putant esse actum Spei, si quis alteri speret beatitudinem, nam licet sibi sperare non possit, nulla tamen apparet repugnantia, quin alteri viatori eam speret, sicut dives ille epulo, qui ex Spe videbatur præcavere fratribus, ne damnarentur.

Respondetur, licet in damnatis sit Fides acquisita, nullus tamen honestus actus Spei acquisita, sicut neque alius honestus in illis esse potest, eo quod juxta communem Theologorum sententiam, nullum congruum auxilium damnatis ad bene operandum conceditur, ut cum alijs affirmat Valquez 1. parte, quæst. 64. art. 3. d. 14. r. Deinde, & præcipue, cum sciant pœnam suam fore æternam, non possunt apprehendere bonum illud proprium futurum, neque etiam id sperare Spe acquisitâ, ex quocumque motivo. Si verò beatitudo aliorum esset objectum Spei ut aliorum, ex hac parte non deficeret Spes in damnatis, supra tamen probavimus bona aliorum non esse objectum Spei, nisi ut aliquo modo nostra, quod nihilominus in damnatis locum habere non potest.

Non tamen implicat, quin per divinam potentiam in damnatis reperitur Spes quoad habitum; imo si Deus damnato alicui revelaret eum esse ab illo statu aliquando liberandum, elicere posset actum Spei, quo speraret suam beatitudi-

nem, sed in hoc casu non esset proprie damnatus. Ad id quod de antiquâ Traiani fertur precibus Divi Gregorii ex inferno liberatâ, respondet Divus Thomas in additionibus ad quæstionem 71. art. 5. ad 5. Traianum non fuisse verè damnatum, sed ejus animam speciali privilegio propter preces Divi Gregorii prævias, fuisse post mortem in loco aliquo detentam, donec precibus suffus ad vitam revocaretur, ut penitentiam ageret. Quod etiam de alijs, quorum animæ à nonnullis liberatæ dicuntur ex inferno, afferendum.

Multò tamen verior est eorum sententia, qui hujus rei difficultatem disquirentes, hanc de Traiano historiam non modò ut commentum rejiciunt, & falsitatis clarè arguunt, sed ut errorem etiam damnant: ita Canus 11. de locis, c. 2. Soto in 4. dist. 45. quæst. 2. art. 2. Medina 3. parte, quæst. 52. art. 6. Bellarminus tom. 2. controvert. 3. de purg. lib. 2. cap. 8. Suarez 3. parte, Tom. 2. dist. 43. Sect. 3. §. Ad alia verò exempla: Valentia 3. parte, d. 11. quæst. 1. p. 2. & 2. d. 3. quæst. 2. p. 8. Victoria relect. 1. qui eam dicit esse fabulam, fide indignam: Denique illam refutat Baronius Tomo. 2. Annalium, in fine imperii Traiani, & latius Tomo 8. anno Christi 604. & Gregorii, decimo quarto: apud quos, qui hanc historiam curiosius addifcere cupiunt, fusè relatum & rejectam videre possunt.

SECTIO TERTIA.

An Deus alicui revelare possit suam damnationem?

DIVUS Bonaventura in 1. dist. 48. disp. 1. circa literam, & Altifio. apud Valentiam hic, quæst. 4. punct. 1. negant: quibus favere videntur D. Thomas in 1. dist. 48. q. 1. a. 2. ad 2. ubi ait id esse quasi impossibile: Gregorius ibidem, & Gabriel quæst. 68. hac de re sunt dubii. Denique Valentia quæst. de Spe, p. 4. ad 3. tunc saltem ait implicare prædictam revelationem, quando simul revelaretur damnationem esse futuram propter ultimum peccatum desperationis. Alios refert Bannez infra quæst. 22. ubi pro utraque parte plures rationes congerit

Probatur primò: Quia Deus non potest revelare alicui peccatum futurum, ab ipso committendum; ergo nec suam damnationem, quæ futura est propter peccatum: Antecedens probatur, si enim alicui revelaret peccatum furti exempli gratia, sequeretur hæc implicatio, quod teneretur ille non furari, quia est peccatum, & teneretur furari, ne scientia Dei redderetur fallibilis; & quilibet tenetur ad id, quod est necessarium ut scientia Dei impleatur.

Confirmatur primò: Deus siquidem non potest hominem in eum statum adducere, ut nequeat non peccare, sed hoc faceret per talem revelationem, ergo: Patet minor, si enim credat revelationem esse certam, ut debet, oppositum apprehendet ut impossibile; ergo non poterit ad id ita apprehensum, actu efficaci media applicare, quod tamen requiritur, ut peccatum illud ulimum evitet, propter quod revelatur futura damnatio. Dices poterit oblivisci hujus revelationis, & hoc modo liberè peccare. Respondet, verum quidem id esse, sed hoc est per accidens,

Quid de antiq. m. Traiani sentias S. Thomam.

V. Alii hanc de Traiani animâ historiam, ut commentitiam rejiciunt.

Eam clarè refutat Baronius.

I. Prima sententia, non possit Deus cuiquam suam revelare damnationem.

II. Ratio est primò, quia hinc teneretur quis ad contraditionem.

III. Præterea sequeretur, si quis hominè illum non possit non peccare.

accidens, cum jam apposita fuerit causa per se sufficiens ad necessitatem, licet per accidens non habeat effectum, quod videtur cum divinâ bonitate pugnare.

IV. Confirmatur secundò: Talis namque licet in sensu diviso revelationis posset beatitudinem obtinere, hic & nunc tamen certò scit eam non esse futuram, ergo circa illam non potest habere actum efficacem desiderii vel Spei; nec enim sperare quis potest, quod certò scit se non obtenturum, ergo circa ipsam cadet de Spe suâ necessariò, ac desperabit, & consequenter desperatione non liberâ, cum tamen revelatio sit propter ipsam desperationem, ut propter peccatum finale. Deinde, talis revelatio esset actus otiosus, cum nullus finis honestus esse possit ad eam faciendam. Confirmatur: Deus quippe nulli suadere potest ut desperet, ergo nec illi revelare suam damnationem, consequentia patet, multo enim magis inclinaret ad desperationem illa revelatio quàm consilium, cum ex eâ certò sciret omnes suos conatus esse frustraneos.

Sicut insuper nullum honestum esse hujus revelationis finem.

V. Opposita tamen sententia communior est inter Theologos, quam expressè tenet D. Thomas quæst. 23. de voluntate, art. 8. ad 2. ubi ait, quamvis de potentiâ absolutâ Deus possit alicui revelare suam condemnationem, non tamen de potentiâ ordinariâ, juxta quæ intelligendus est loco citato pro priorè sententiâ, quòd scilicet nemini de factò, & juxta potentiam ordinariam reveletur. Idem docet Suarez hic, tractatu 2. Disp. 2. Sectione secundâ, Coninck hic, Disputatione 20. dub. 12. num. 93. de peccatore, non de justo.

VI. Conclusio: Non implicat de potentiâ absolutâ revelari alicui suam damnationem, & peccatum speciale, etiam desperationis, propter quod damnandus sit, idque revelatione absolutâ, & non tantum comminatoriâ.

VII. Probatur primò: Nulla enim hac in re est implicatio, nam quòd homo ille commissurus sit tale peccatum, propter quod sit damnandus, est quædam veritas, quam Deus novit, ergo non est cur nequeat eam revelare, sicut alias veritates revelat, vel etiam cur non possit hoc ipsi damnando, sicut aliis revelare. Secundò: Non repugnat revelari actum meritorium futurum salvâ illius libertate, nec repugnat alicui revelari quòd sit confirmatus in gratiâ, aut prædestinatus, sicut revelatum fuit Beatissimæ Virgini, & ex multorum sententiâ, Apostolis, ergo nec repugnat revelari peccatum futurum, & propter illud damnationem. Confirmant hoc aliqui, quia existimant Antichristum certò præficturum suam damnationem, in sacris literis revelatam, & peccata, quæ commissurus est, ex iisdem intellecturum.

VIII. Ad primam rationem in contrarium respondeo rectè posse revelari condemnationem, quamvis non reveletur particulare peccatum. Deinde adhuc revelato in particulari furto verbi gratia tenetur id non committere, nec enim tenetur quis ad omne id quod est necessarium, ut impleatur scientia Dei, quando id quod est necessarium antecedit ipsam scientiam, quale est peccatum, quod est prius quàm scientia, imò ut impleatur scientia peccati futuri liberè à me committendi, necessarium est, ut possim & teneam illud vitare, quia scientia Dei est cognitio peccati liberè à me committendi, & cum potestate illud vitandi.

IX. Ad primam confirmationem nego minorem; non enim Deus, sed ille se in statu tali ponit, P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

ponens liberè objectum talis præcognitionis, & illud peccatum non est absolute vitatum impossibile, sed solum ex suppositione, quam tollere in ejus fuit potestate, quod sufficit ad peccatum. Ad secundam confirmationem concessis omnibus usque ad ultimam consequentiam, ea negatur, adhuc enim homo ille maneret absolute liber in ordine ad desperationem, & teneretur præcepto negativo Spei; nam quod quis sciat se aliquid non adepturum, & frustrandos conatus suos, non infert necessitatem absolutam desperandi, imò nec moralem, quia potest suspendere actum, licet hæc revelatio præbeat aliquam occasionem; suppositâ hominis fragilitate.

Deus per hanc revelationem non adducit hominem in eum statum, in quo nequeat non peccare.

Nec ex hoc sequitur ulla in Deo injustitia, Deus namque justè constituere potest hominem in circumstantiis, in quibus scit illum ex suâ malitiâ vel fragilitate peccaturum infallibiliter, ad hoc etiam inducentibus eum dictis circumstantiis, ergo similiter suam poterit damnationem alicui revelare, quamvis prævideat eum inde sumpturum occasionem desperandi: sicut damnatos æternis ignibus addicit, quos novit occasionem eis futuros Deum blasphemandi.

X. *Alia multa istiusmodi facere potest Deus, ergo & revelare damnationem.*

Ad id quod addebatur, revelationem scilicet illam fore otiosam, nego antecedens, posset namque Deus illius revelationis plures fines habere, ut ad ostendendum suum dominium, vel præscientiam futurorum, vel ad puniendum aliquem, & timorem aliis incutiendum, &c. Ad confirmationem negatur consequentia, qui enim consulit desperationem, determinatè inclinatur ad peccatum, intendendo & suadendo ut fiat, quod est intrinsicè malum, at verò qui damnationem revelat, solum enuntiat veritatem illam, non tamen ullo modo intendit, neque determinat ad desperationem.

XI. *Variis sunt fines honesti, ob quos potest Deus alicui suam damnationem revelare.*

SECTIO QUARTA.

An cui facta esset revelatio damnationis posset ac teneretur sperare Beatitudinem?

PARTEM negantem, quòd scilicet talis homo nec teneretur. nec posset elicere actum Spei, tenet Major in 3. dist. 36. quæst. 3. Vega lib. 9. in Trident. cap. 38. & Aragon supra, §. His non obstantibus, conclusione primâ, Valentia quæst. 4. de Spe, punct. 1. fine. Coninck hic, Disp. 20. dub. 13. Suarez verò tract. 2. d. 2. f. 2. dicit eum non teneri ad sperandum, non tamen posse desperare, & multi ex recentioribus, qui omnes in eo convenire videntur, quòd licet talis non obligetur præcepto affirmativo, ob statim dicenda, teneri tamen negativo, quia desperatio secundum se est actus intrinsicè malus, & potest quis actum illum suspendere, ergo tenetur, & præceptum negativum semper obligabit, non affirmativum.

I. *Prima sententia ait hominem illum nec posse, nec teneri elicere actum Spei.*

Probatur primò: Talis namque apprehendit beatitudinem ut sibi impossibilem, ergo non potest in illam tendere per actum Spei, qui non versatur nisi circa bonum, saltem æstimatum possibile, conatus enim efficax, cujusmodi est Spes, apprehendere nequit in impossibile cognitum ut impossibile. Confirmatur: quia maximè cadit animus sperantis, quando certò scit conatus suos frustrandos, quod hic certò sciret, ergo.

II. *Probatur hæc sententia, quia ille beatitudinem apprehendit ut sibi impossibilem.*

P. 3. Secundò